

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.412/2012/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Stern Sándor ügyvéd, valamint Dr. Tarr Ágnes ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Stanka Gergely) által képviselt **(III.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű III. rendű, valamint a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd) és a Papp és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Papp Gergely) által képviselt **(IV.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű IV. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 6.G.40.332/2010/96. számon hozott ítéletével szemben a felperes 97. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, fizessen meg a III-IV. rendű alpereseknek személyenként 3.000.000-3.000.000,- (Hárommillió-Hárommillió) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A sertéshizlalási tevékenységet folytató **B...** Kft. 2006. január 1. napján alakult, alapítástól tagja a **C...** Kft. A **D...** Zrt. 2006. február 3. napján vágósertés felvásárlására kötött szerződést a felperessel, melyben a **D...** Zrt. havonta 85.000.000,- Ft + ÁFA vételárelőleg átutalására vállalt kötelezettséget utólagos elszámolás mellett.

A III. rendű alperes, mint hitelező és a **B...** Kft., mint adós között 2006. május 2. napján kölcsönszerződés jött létre, melyben a III. rendű alperes 4.550.000 CHF (de max. 700.000.000,- Ft) összegű hitelt nyújtott 2011. december hó 30-i fizetési határidővel, valamint külön megállapodásban 2.550.000 CHF (maximum 380.000.000,- Ft) összegű hitelt 2007. május 2-i fizetési határidővel, a tevékenység folytatásához szükséges **E...** Kft. tulajdonában álló ingatlanok megvásárlására. A hitel kihelyezését megelőzően a hitelfelvő megrendelésére a **F...** Kft. az ingatlanokról szakértői véleményt készített, valamint a III. rendű alperes mezőgazdasági szakértőt kért fel, a **B...** Kft. induló tevékenységének vizsgálatára.

A hitelszerződések biztosítására keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjogot, követelést terhelő zálogjogot alapítottak, továbbá a **C... Kft., (személy 1.neve), (személy 2. neve), (személy 3. neve)** készfizető kezességet vállalt, valamint a hitelfelvevő teljes készletállományára, és a megvásárlásra kerülő ingatlanaira vételi jogot kötöttek ki a III. rendű alperes javára.

A **B... Kft.**, mint megrendelő 2006. szeptember 18-án szállítási szerződést kötött a felperessel, mint vállalkozóval. A szállítási szerződés 5.2. pontjában rögzítették, hogy a szállító az átvett takarmány vételárát hetente számlázza le, fizetési határidő a számla kiállításától számított 90 nap. A megrendelő tudomásul vette, hogy a felperes a számlákat faktoráltatja. A szerződés biztosítékaként a megrendelő a szállító javára valamennyi bankszámlája ellen azonnali inkasszó benyújtására felhatalmazó nyilatkozatot adott, valamint hozzájárult, hogy a **település neve, külterület 1.../1.** helyrajzi szám alatti, telephely megjelölésű ingatlanra jelzálogjoga második ranghelyen bejegyzésre kerüljön 300.000.000,- Ft erejéig.

A IV. rendű alperes, mint faktor és a felperes között 2006. október 10. napján faktoring keretszerződés jött létre, mely szerint a IV. rendű alperes maximum 90 naptári napos futamidővel 300.000.000,- Ft erejéig megvásárolja a felperesnek a **B... Kft.-vel szemben** le nem járt követeléseit ruhírozó jelleggel azzal, hogy a bruttó számlaösszeg 20 %-át óvadékként kezeli és 80 %-át utalja át a felperesnek előfinanszírozási díj ellenében. A szerződés 5. pontja szerint jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha a **B... Kft.** kötelezett részéről a teljesítést bármely okból veszélyeztetettnek látja. A szerződés 20. pontja szerint megállapodtak, hogy a jelen szerződéssel kapcsolatban tudomásukra jutott, a másik félre, illetve annak ügyfeleire vonatkozó valamennyi információt üzleti titokként kezelik. A felperes hozzájárult, hogy a faktoring szerződést, és arra vonatkozó valamennyi dokumentumot a IV. rendű alperes a **(III.rendű alperesi pénzügyi)** csoport részére átadja, valamint a felperesre vonatkozó, a **(III.rendű alperesi pénzügyi)** csoport tagjainak rendelkezésére álló bármely információt, dokumentumot a **(III.rendű alperesi pénzügyi)** csoporttól megkérjen.

A **B... Kft.** a **C... Kft.-vel** 2006. november 1. napján együttműködési megállapodást kötött, mely alapján a **B... Kft.** az infrastruktúrát biztosítja, míg a tényleges sertéshízlalási tevékenységet a **C... Kft.** végzi és megállapodtak a sertések leadásából származó bevétel megosztásában.

A **B... Kft.** a III. rendű alperessel kötött kölcsönszerződéseinek átütemezését kérte, majd 2007. május 4. napján tartott taggyűlésén a tagoknak pótbefizetési kötelezettséget írt elő.

A **B... Kft.** és a III. rendű alperes a kölcsönszerződésben szereplő fizetési határidőt 2007. augusztus 3. napjára módosította. A **B... Kft.** 2007. augusztus 30. napján taggyűlést tartott, ahol a végelszámolás elrendeléséről döntés született.

A IV. rendű alperes 2007. augusztus 30. napján a faktorszerződést felmondta, majd 2007. szeptember 9. napján az addig lejárt 233.791.183,- Ft faktortartozás visszafizetésére szólította fel a felperest.

A III. rendű alperes 2007. szeptember 4. napján a **B... Kft.-vel** 4.550.000 CHF-re vonatkozó kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta és ugyanezen a napon a keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjogot átalakította meghatározott

vagyont terhelő zálogjoggá, 2007. szeptember 5. napján vételi joga gyakorlására jogosult személyként a **(település neve)** ingatlanokra harmadik személyt kijelölt.

A bírósághoz 2007. szeptember 19. napján érkezett kérelem alapján a Csongrád Megyei Bíróság 11.Fpk.06-07-000504/14. számú végzésével a **B...** Kft. fizetéseképtelenségét megállapította és elrendelte a felszámolás főeljáráskénti lefolytatását. A felszámolás kezdő időpontja 2008. március 11. napja volt.

A felperes 415.927.316,- Ft hitelezői igényt jelentett be a szállítási szerződésből kifolyólag a **B...** Kft. felszámolása során, melyet a felszámoló nyilvántartásba vett, majd ezen összegből a 100.100.000,- Ft feletti rész tekintetében a felszámoló a felperes kérelmére behajthatatlansági nyilatkozatot adott ki.

A **B...** Kft. cég elleni felszámolási eljárás a 2011. október 6. napján jogerőre emelkedett 11.Fpk.06-07-000504/101. számú végzéssel fejeződött be az adós jogutód nélküli megszűntetésével. A felszámolás során a felperes hitelezői igénye nem került kielégítésre.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a III. rendű alperes, mint a **B...** Kft. gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló személy, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal a **B...** Kft. vagyona oly módon csökkent, hogy a felperes 415.927.316,- Ft és járulékaiban meghatározott követelésének kielégítését megghiúsította. E körben az 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 33/A. §-ára hivatkozott.

Másodlagosan a III. és IV. rendű alpereseket 415.927.316,- Ft és kamatai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

A III. rendű alperes vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a **B...** Kft.-vel kapcsolatos hitel kihelyezés jogellenesen történt, a hitelszerződés megkötésekor és a hitel összegének folyósításakor jogellenesen járt el. A III. rendű alperes magatartása a Hpt. 78. § (1) bekezdésébe, 86. §-ába, valamint a Tpv. 2. §-ába ütközik, továbbá a Ptk. 4-5. §-aiban szabályozott jóhiszeműség és tisztesség elve sérült, ezért a Ptk. 339. §-a alapján kártérítési felelőssége fennáll. A III. rendű alperes megsértette a hitelezéssel kapcsolatos belső szabályzatát, a hitelezési kérelem elbírálásakor már tudta, hogy a **B...** Kft. fizetéseképtelen állapotban volt, vagy ennek hiányában súlyos hitelezési kockázatot jelent részére a hitel kihelyezése, mert az adós hosszú távú működése nem volt feltételezhető. A kezdő állomány takarmányozására tőke nem állt rendelkezésre, az adós a takarmányszállítás díjának késleltetett fizetésével kívánta ezt biztosítani, a 10 %-os önrész, valamint a vételár ÁFA összegéhez fedezet nem állt rendelkezésre. A jelzáloghitel fedezeteként szolgáló ingatlanok értéke nem volt valós. Emellett a korábban ugyanezen telepen működő cég az előző két évben jelentős veszteséget halmozott fel, és kizárólag a **D...** Zrt-re építették az értékesítést, tehát az árakat a **D...** Zrt. szabta, az adós tevékenysége eleve veszteséges kellett legyen.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a III. rendű alperessel szemben követelése a Ptk. 6. §-ában foglaltak alapján is fennáll, mert alappal volt abban a hiszemben, hogy a bank

megfelelő ellenőrzés és kockázatvállalás mellett hosszú távon nyereséges tevékenységet folytató vállalkozásnak nyújtott nagy összegű hitelt, és ezen jóhiszemű feltevéséből a III.

rendű alperes magatartása miatt a szállítási szerződés halasztott fizetési feltétellel történő megkötése és teljesítése miatt kára származott.

A IV. rendű alperes jogellenesen járt el, a Hpt. szabályait, a Tpvt. 2. §-ban, továbbá a Ptk. 4-5. §-aiban foglaltakat megsértette, ezáltal kárt okozott. Hivatkozott arra, a IV. rendű alperes a szerződés megkötésekor már tudta, a **B...** Kft. fizetésképtelen, így az együttműködési, tájékoztatási kötelezettségéből fakadóan erről tájékoztatnia kellett volna a felperest, nem lett volna szabad megkötnie a faktoringszerződést, továbbá az egyes számlák beérkezésekor is vizsgálnia kellett volna az adós céget, azt, hogy fizetőképese-e és meg kellett volna tagadnia a teljesítést. Mulasztást követett el, mert nem végezte el az adós minősítését.

A IV. rendű alperes a faktoringszerződés felmondásakor is tisztességtelen módon járt el, olyan időben mondta fel a szerződést, amikor a felperes a követeléséhez már nem juthatott hozzá. Végül hivatkozott arra is, hogy a III. rendű alperes sem tisztességesen járt el a hitelszerződés felmondásakor, mert ezáltal a fedezetet a felperes követelése elől elvonta.

A III-IV. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását.

A III. rendű alperes védekezése szerint vele szemben a Cstv. 33/A. §-a nem alkalmazható, mert nem tartozott az adós szervezeti rendszerébe, az adós döntéseiben sem gyakorolt meghatározó befolyást. Az adósnak sem tagja, sem vezető tisztségviselője nem volt, ezért passzív perbeli legitimációja hiányzik. Előadta, hogy tisztességtelen piaci magatartást nem tanúsított, a Hpt. szerinti ügyfélcsoportba tartozás sem állapítható meg a III. és IV. rendű alperesek tekintetében. A Ptk. 4-5. §-ait nem sértette meg, a Ptk. 6. §-ának tényállási elemei nem valósultak meg, kártérítési felelőssége a Ptk. 339. §-a alapján sem áll fenn. Nem tanúsított jogellenes magatartást, továbbá a felperest ért vagyoni hátrány és a bank magatartása közötti okozati összefüggés is hiányzik.

A IV. rendű alperes azzal az indokkal kérte a kereset elutasítását, hogy a felperes vele szemben nem fogalmazott meg jogellenes magatartást, önmagában a faktoring keretszerződés megkötése és az ezzel kapcsolatos elszámolási események részéről szerződésszerűek voltak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XL. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) és (5) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálta, hogy a III. és IV. rendű alperes passzív perbeli legitimációja fennáll-e. Megállapította, hogy a törvény a nagyméretű, illetve a gazdasági pozíciójában alárendelt gazdálkodó szervezet esetében kívánja azon személyeket is felelősségi körébe vonni, akik a vagyronvesztést ténylegesen előidézték. Utalt arra, hogy annak megítélése, mely személy tekinthető árnyékvezetőnek, a bíróság mérlegelésén múlik, árnyékvezető az adós szervezetének integráns részét képező, ott tevékenykedő személy lehet. Megállapította, hogy sem a III., sem a IV. rendű alperes nem tartozott a **B...** Kft. adós szervezeti rendszerébe, így ők árnyékvezetőnek sem tekinthetők. A

beszerzett igazságügyi szakértői vélemény igazolta továbbá, hogy az alperesek magatartása nem áll az adós vagyronvesztésével okozati összefüggésben.

A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 2. §-ában foglaltakat vizsgálva megállapította, hogy a III-IV. rendű alperesek a rájuk vonatkozó szabályok megsértése nélkül jártak el.

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 77-78., 80., 92. §-ában foglaltak körében tett felperesi hivatkozás tekintetében - miszerint a III. rendű alperes a **B...** Kft. részére történt hitel kihelyezés előtt nem győződött meg kellően a szükséges fedezetek, biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről, továbbá a döntés alapjául szolgáló iratokat a szerződés tartama alatt nem kísérté kellő figyelemmel -, a szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperesek tevékenysége nem sértette meg a tevékenység szokványait, szabályait, kellő körültekintéssel jártak el.

A bíróság vizsgálta továbbá, hogy az alperesek megsértették-e bármilyen magatartásukkal a Ptk. 4-5. §-ában foglaltakat. Megállapította, hogy a hitelviszony a III. rendű alperes, mint hitelező és a **B...** Kft., mint adós között állt fenn, míg a faktorszerződés a felperes és a IV. rendű alperes között. A felperes fedezetlen hitelezésre hivatkozott, arra, amennyiben az alperesek kellő körültekintéssel járnak el, ez esetben nem teljesítik a **B...** Kft. hitelkérelmét, ekként nem került volna sor arra, hogy a felperes a **B...** Kft. részére takarmányszállítást teljesítsen. A bíróság megállapította, hogy a hitelezést megelőző adatgyűjtés és hitelbírálat során az alperesek jogellenes, felróható magatartást nem tanúsítottak. Az igazságügyi pénzügyi szakértői vélemény cáfolta a felperes állítását, ezzel a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem bizonyította, azt, hogy az alperesek eljárásuk során megsértették volna a jóhiszeműség és a tisztességesség követelményét és azt sem, hogy az őket megillető joggal visszaéltek volna. Az sem nyert bizonyítást, hogy bármely alperesi magatartás és a felperes követelésének behajthatatlansága között okozati összefüggés lenne kimutatható.

A felperesnek a Ptk. 6. §-ában foglaltakra tett hivatkozása folytán azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperesek valamely szándékos magatartása jóhiszemű személyként indította arra, hogy a **B...** Kft.-vel takarmányszállítási szerződést kössön és azt teljesítse. Arra hivatkozott, hogy a III. rendű alperes hitelnyújtása nélkül nem szállított volna takarmányt a **B...** Kft.-nek, ugyanis az utóbbi teljesítőképességét, illetőleg az ez iránti bizalmat a felperesben a hitelezés ténye erősítette. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az, hogy a gazdálkodó szervezet nagy összegű hitel felvételére kényszerült, nem feltétlenül erősíti a vele szembeni bizalmat, különösen akkor, ha a hitel folyósítása a folyamatos működésének biztosítása érdekében történik, illetőleg a hitel összege e célokra kerül felhasználásra. Ugyanakkor elvárható a nagy értékű szállítási szerződés megkötését megelőzően a szállítótól is az, hogy szükség szerint meggyőződjék arról, a megrendelő fizetési képessége és készsége biztosított-e. Nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes bármely módon tájékozódott volna a **B...** Kft. aktuális gazdasági helyzetéről, az pedig, hogy önmagában a hitelfolyósítás ténye indította volna a **B...** Kft.-vel történt szerződéskötésre egyrészt nem bizonyított, amennyiben mégis ez történt, az esetben megállapítható, hogy nem volt

kellően körültekintő, amikor a hitelfolyósítás tényéből arra következtetett, hogy a **B...** Kft. biztosan rendelkezik a vételár teljesítéséhez szükséges pénzügyi fedezettel.

Az alperesek jogellenes magatartása és az ezzel okozati összefüggésben keletkezett kár tekintetében a Ptk. 339. §-ában foglaltak szerint a felperesen volt a bizonyítási teher. Megállapította a bíróság, hogy a III. rendű alperesnek a B... Kft. részére történő hitelnyújtó tevékenysége, valamint a IV. rendű alperes faktoráló tevékenysége és a felperest ért kár között okozati összefüggés nincs. A III. rendű alperes magatartása nem volt közvetlen előidézője annak a helyzetnek, amely miatt a felperes követeléséhez nem jutott hozzá. A IV. rendű alperes a rá háruló kötelezettségeit teljesítette, azt, hogy a faktorálás végül nem mehetett teljesezésbe, a B... Kft. megrendelő pénzügyi, vagyoni helyzetére vezethető vissza, ennek pedig nem okozója a IV. rendű alperes.

Utalt arra, hogy a kirendelt pénzügyi szakértő szakvéleményére a felperes oly módon tett észrevételt, hogy állításának megalapozásaként magánszakértői véleményt csatolt, melyet a bíróság az igazságügyi szakértőnek megismerés céljából megküldött. A kirendelt igazságügyi szakértő nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes által felkért szakértő és a kirendelt szakértő véleménye egyes kérdésekben egymástól eltérő, azonban a perben kirendelt szakértő a szakértői véleményében foglaltakat sikeresen megvédte, a felkért szakértő megállapításait sikeresen, megnyugtatóan cáfolta, így a bíróság a kirendelt szakértő véleményére alapította a tényállást. Utalt arra, hogy a felperes által felajánlott tanúbizonyítási indítványokat mellőzte, mert a perben eldöntendő kérdések teljes körűen gazdálkodó szervezetek tevékenységével kapcsolatosak, amelyek tevékenysége döntően okirati formához kötött, a számviteli és egyéb szabályok figyelembevételével melletti tevékenységük utóbb rekonstruálható kell legyen azok alapján. A kirendelt szakértő eljárása során mindezen okiratokba betekintett és a beszerzett adatok ismeretében megnyugtató módon tudott a feltett kérdésekre véleményt nyilvánítani.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy az eljárás során eljárási szabálysértés folytán mellőzött lényeges bizonyítás miatt az ítélet tábla az ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítsa, másodlagosan az ítélet megváltoztatása mellett kérte a kereseti kérelemnek helyt adó döntés hozatalát. Előadta, hogy az eljárás során a III. rendű alperes és a B... Kft. közötti hitelszerződés megkötésének, teljesítésének és megszűnésének körülményeire, továbbá a IV. rendű alperes és a felperes között megkötött faktorszerződés megkötésének, felmondásának körülményeire tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő, és kérte a III-IV. rendű alperesi banki szabályzatok bekérését az alperesektől a jogellenes magatartás bizonyításához. Továbbá okirati bizonyítás iránti kérelmet terjesztett elő a B... Kft. volt ügyvezetője **(személy 4.neve)** és **(személy 5.neve)** ellen folyó büntetőügy iratainak beszerzése iránt annak alátámasztására, hogy a B... Kft. a megalakuláskor hitelképes volt-e, illetőleg mikor vált hitelképtelenné és erről a III. rendű alperesi bank milyen információkkal rendelkezett. Előadta, hogy a bíróság a tanúbizonyítás lefolytatását és okirati bizonyítékok beszerzését megelőzően szakértőt rendelt ki, a

megalapozott tanúbizonyítási indítványoknak nem adott helyt. A perben készített szakértői vélemény cáfolatára magánszakértői véleményt csatolt, a szakértői vélemények ellentéte miatt indítványozta a per- és magánszakértő együttes, személyes meghallgatását, melynek az elsőfokú bíróság nem adott helyt. A bíróság a magánszakértő véleményét észrevételre megküldte a perszakértőnek, aki szakvéleményét fenntartotta, ezt követően

személyes meghallgatására nem került sor. Előadta továbbá, hogy a perben kirendelt szakértő szakvéleménye a büntetőeljárás során kirendelt könyvszakértő szakvéleményével is ellentétben áll. Az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott tényállás megállapításához szükséges bizonyítást jelentős körben mellőzte, az ítéleti tényállást ezért hiányosan állapította meg, nem körvonalazta az alperesi károkozó magatartáshoz vezető speciális gazdasági környezetre és érdekviszonyokra vonatkozó előadást. Hangsúlyozta, eredetileg a **D...** Zrt. tulajdonát képezték a jelen perrel érintett **B...** Kft. révén a III. rendű alperes által folyósított hitelből megvásárolt sertéstartó telepek. A **D...** Zrt. az egyes telepek üzemeltetésére három korlátozott felelősségű társaságot hozott létre, a **G...** Kft-t, a **H...** Kft-t, valamint a **J...** Kft-t, mely kft-knek egyszemélyes tulajdonosa a **D...** Zrt. volt, majd 2002. december 28. napját követően a tulajdonos az **K...** Kft., és 2004. július 2-től a **E...** Kft. lett. A három **D...** tulajdonú sertésenyésztési kft. üzletrészenek kivásárlásával egyidejűleg a sertéstelepekhez tartozó ingatlanokat is megvásárolta a **E...** Kft. A jelen per tárgyát képező hitelezés a **G...** Kft. és a **H...** Kft. által üzemeltetett veszteséges sertéstelepek kivásárlására és nyereséggel történő hasznosítására jött létre a **C...** Kft. és a **B...** Kft., mint projekt társaság. A **B...** Kft. projekt társaság finanszírozására irányult a III. rendű alperesi hitelezés. Álláspontja szerint a perben vizsgálandó, hogy a hitelnyújtást megalapozó „Vállalati Limit Előterjesztés” és mellékletei elégségesek voltak-e a hitelnyújtáshoz, mert a perbeli telepek a **E...** Kft. kivásárlását követő időszakban veszteséget produkáltak. A részletes „Vállalati Limit Előterjesztés” azt tartalmazza, a telepek vesztesége annak köszönhető, hogy a **E...** Kft. a piaci árnál jóval magasabb áron szállítja a takarmányt a telepeknek, ezért a hízók önköltsége igen magas. Ez alátámasztja, hogy a sertéstelepek nyereséges működtetésének kulcskérdése a takarmányszállítás volt. A felperes tényelőadása az volt, hogy a **B...** Kft. cégalapításától kezdődően, majd a faktorszerződés megkötésének időpontjában is, az alperesek tudatában voltak, illetve kellő gondosság mellett tudatában kellett lenniük a súlyos hitelezési kockázatnak, annak, hogy a **B...** Kft. projekt cég fedezetére a hitelezést és hosszabb működést nem lehet alapozni. Hivatkozott továbbra is arra, hogy a IV. rendű alperes a faktorszerződés megkötése körében rá előírt szolgáltatási kötelezettségeként a **B...** Kft. teljesítőképességének vizsgálatát elmulasztotta.

A III-IV. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, annak helyes indokai alapján. A III. rendű alperes a Cstv. 33/A. §-a körében előadott kereseti kérelem kapcsán hivatkozott arra, hogy soha nem volt a **B...** Kft. vezető tisztségviselője, sem a Gt. 21. § (1), (3) bekezdése, sem a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglaltak szerint, „árnyékvezetőként” nem tevékenykedett. Ezt támasztotta alá a **B...** Kft. korábbi ügyvezetőjének, valamint végelszámolójának 25. és 63. számú jegyzőkönyvbe foglalt vallomása, egybehangzóan állították, hogy a III. rendű alperes nem gyakorolt befolyást a **B...** Kft. napi működésére. E körben az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt mérlegelési jogkörében járt el, döntését nem a kirendelt szakértő véleményére alapította.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán a Ptk. 339. §-ában foglaltak szerint a felperesnek bizonyítania kellett volna az alperesi jogellenes magatartást, a kárt és a kettő közötti

okozati összefüggést. A felperes a III. rendű alperes jogellenes magatartását a Hpt. 77-78., 86., 92. és Ptk. 4-5. §-ainak megsértésére alapította. Utalt arra, hogy a másodlagos kereseti kérelem körében szakértői bizonyítás lefolytatásának hiányában is megállapítható a kereseti kérelem megalapozatlansága. A perbeli jogvita eldöntéséhez a felperes fellebbezésében foglalt és az elsőfokú bíróság ítéletéből a felperes által hiányolt tények szükségtelenek, azonban a felperes által a fellebbezésben előadott tények is azt az álláspontot támasztják alá, hogy a felperes állított kára nem a III. rendű alperes magatartásával, hanem más, harmadik személy, személyek jogcselekményeivel állhat okozati összefüggésben. A felperes által hivatkozott Hpt. szabályainak állítólagos megsértése, melyet a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye cáfolt, a felperes és a III. rendű alperes viszonyában nem értékelhető. A III. rendű alperes hitelezése során semmilyen jogszabály vagy szerződés alapján nem köteles az adós későbbi üzleti partnereinek kockázatait is felmérni, vagy az adós későbbi üzleti partnereinek az érdekében eljárni. A felperes által állított Hpt. előírások megszegésére alapított jogellenes magatartás következményeinek levonására harmadik személy által indított és a Ptk. 339. §-ára alapított kártérítési perben nincs lehetőség. A Hpt. szabályainak sérelme esetén a jogkövetkezmények levonására a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete közigazgatási jogkörben eljárva lenne jogosult. Az általános bírói gyakorlat szerint a pénzügyi tevékenységről szóló törvénybe ütköző tevékenység a polgári jogi szerződés érvénytelenségét, semmisségét önmagában nem eredményezi, mivel a más jogági külön törvény az adott jogsérelemhez más jogkövetkezményt fűz (a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.231/2005. számú eljárásban hozott határozata, valamint a Kúria Gfv.XI.30.315/2007/3. számú határozata is hasonló álláspontot tükröz). Téves tehát a felperes azon álláspontja, hogy a **B...** Kft. hitelképességének vizsgálata körében a III. rendű alperessel szemben kártérítési igényt érvényesíthet. A felperes által állított magatartás és a bekövetkezett kár közötti ok-okozati összefüggés nem áll fenn. A bíróság a tanúbizonyítást alappal mellőzte és a perben releváns tények körében a szakvélemény ellentmondást nem tartalmazott, így annak feloldására sem volt szükség. A Ptk. 6. §-ára alapított kereseti kérelem körében a tényállási elemek bizonyíthatatlanságát a felperes nem cáfolta, saját felróható magatartására tett megállapításokat figyelmen kívül hagyta. A felperes úgy szállított

- 9 -

Gf.I.30.412/2012/5. szám

több száz millió forint értékben árut a **B...** Kft.-nek, hogy semmilyen, a **B...** Kft. pénzügyi helyzetével kapcsolatos vizsgálatot nem végzett, gondatlan magatartása a III. rendű alperes terhére nem eshet.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetésre jutott, kifejtett indokait az ítéltábla az alábbiak szerint egészíti ki:

A felperes III. rendű alperessel szembeni, Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapított kártérítési keresete, azon a kereseti, majd fellebbezési hivatkozáson alapult, hogy a bank részéről „jogellenes hitelezés” történt. A bank jogellenes magatartása abban állt, hogy „nem a rá vonatkozó szabályok és banki szabályzatok szerint járt el”. Tudatában volt, illetve kellő

gondosság mellett tudatában kellett lennie a súlyos hitelezési kockázatoknak, annak, hogy az adós cég ilyen körülmények között hosszabb távú gazdaságos működésre képtelen, vele mégis hitelszerződést kötött és a kölcsönt folyósította. Nem vonta kétségbe, hogy a hitelszerződés polgári jogi szempontból érvényes, más jogági norma, a Hpt. sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a bank eljárása nem felelt meg a felelős hitelezés követelményeinek. Kárigénye alapjaként megjelölte továbbá a Ptk. 4., 5. §, valamint a Tpvt. 2. § rendelkezéseit is.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése alapvetően meghatározza a polgári jogok gyakorlásának és kötelezettségek teljesítésének módjaként a jóhiszeműség és tisztesség elvét, valamint a Ptk. 5. §-a általános elvként a joggal való visszaélés tilalmát rögzíti.

A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 2. §-a szerint tilos gazdasági tevékenységet tisztességtelenül - különösen a versenytársak, a fogyasztók törvényes érdekeit sértő vagy veszélyeztető módon, vagy az üzleti tisztesség követelményeibe ütközően - folytatni. A 2. §-ban foglalt tisztességtelen verseny elleni generálklauzula általánosságban tiltja a tisztességtelen piaci magatartásokat. Ezen generálklauzula maga is önálló, sui generis tényállás, önmagában is a kereset jogalapja lehet, ugyanakkor a Tpvt. 2. §-a un. szubszidiárius tényállás, vagyis ha valamely magatartás megfelel egy nevesített tényállásnak, akkor az adott magatartást kizárólag a konkrét tényállás szerint lehet és kell megítélni (BDT2011. 2444. számú eseti döntés).

Mivel a felperes által felhívott Ptk. 4. és 5. § alapvető rendelkezései, valamint a Tpvt. 2. §-a is, mint generálklauzula csupán mögöttes, szubszidiárius jelleggel alkalmazható, a bíróság vizsgálta, hogy a III. rendű alperes magatartása a felperes által megjelölt, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) hivatkozott konkrét rendelkezései alapján, a felperes viszonylatában jogellenesnek minősíthető-e. Lényeges körülmény, hogy a kölcsönszerződés a III. rendű alperes és a B... Kft. adós között jött létre, míg a felperes és a III. rendű alperes között jogviszony nem áll fenn. A III. rendű alperest - megállapodás hiányában - a felperessel szemben, a kölcsönszerződésből fakadóan semmilyen kötelezettség nem terheli. Tény, hogy a felperest kár érte az adóssal kötött

takarmányszállítási szerződés megszegésével összefüggésben, azonban ez a kár - miként azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg - nincs okozati összefüggésben a III. rendű alperes magatartásával, az kizárólag a felperessel szerződő fél szerződésszegésére vezethető vissza.

A Hpt. 77. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény köteles a kihelyezések és kötelezettségvállalások megalapozottságát, áttekinthetőségét, a kockázatok felmérésének ellenőrzését és csökkentését lehetővé tevő - az igazgatóság által elfogadott - belső szabályzatot kidolgozni és alkalmazni. A 78. § (1) bekezdése szerint a hitelintézetnek a kihelyezésről történő döntés előtt meg kell győződnie a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A 86. § (1) bekezdése szerint a hitelintézet rendszeresen köteles eszközeit, vállalt kötelezettségeit, valamint egyéb kihelyezéseit értékelni és minősíteni.

A III. rendű alperesi bank a szerződési szabadság elve, a Ptk. 200. § (1) bekezdése értelmében szabadon dönthetett arról, köt-e, ha igen, kivel, mikor és milyen tartalommal - a

jogszabály adta keretek között - hitelszerződést. Amennyiben a III. rendű alperes a szerződéskötéskor, hitelkihelyezéskor a Hpt. hivatkozott rendelkezéseit vagy a bank belső szabályzatát megsértette, ennek relevanciája kizárólag a bank és a vele szerződő fél egymás közötti viszonyában lehet, a túlzott kockázatvállalással a bank valójában a befektetők érdekeit veszélyeztethette, sérthette. A kialakult bírói gyakorlat szerint külső harmadik személyek, de még a szerződésben szereplő mellékkötelezettek (pl.: kezes) sem hivatkozhatnak arra, hogy a kölcsönadó a hitelnyújtás során az adós hitelképessége tekintetében szakszerűtlenül járt el. Ezért a Hpt. szabályainak, illetőleg a belső szabályzatok megsértésére a felperes, mint külső, harmadik személy nem hivatkozhat, erre nézve keresetösségi joggal nem rendelkezik (BDT2012. 2800. számú eseti döntés, BH 1998/546. számú eseti döntés).

A felperes, a III. rendű alperes és a B... Kft. között létrejött hitelszerződés kapcsán a hitelkihelyezés szabályainak megsértésével összefüggésben keresetösségi joggal nem rendelkezett, így a hitelkihelyezés során a III. rendű alperes által tanúsított magatartás nem vizsgálható. A Pp. 177. §-a szerinti szakkérdés nem merült fel, ezért a hitelkihelyezésre vonatkozóan beszerzett igazságügyi szakértői vélemény, a felperes által csatolt magánszakértői vélemény, illetőleg a büntetőeljárás során keletkezett szakértői vélemények esetleges eltérő megállapításainak relevanciája jelen ügyben nincs, az elsőfokú bíróság ítéletének ez okból történő hatályon kívül helyezése nem indokolt, és az elsőfokú bíróság alappal mellőzte a hitelszerződés megkötésének körülményeire a felperes által indítványozott tanúbizonyítást is.

A felperes keresetében arra hivatkozott, kára amiatt keletkezett, mert alapos okból, jóhiszeműen bízott abban, hogy a bank csak akkor nyújt hitelt az adósnak, ha az hosszabb távon, előre kalkulálható módon nyereséges gazdálkodásra képes.

A Ptk. 6. §-a értelmében a bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül

- 11-

Gf.I.30.412/2012/5. szám

károsodás érte. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. E rendelkezések alapján a felperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a bank szándékos magatartása miatt jóhiszeműen alapos okból olyan tevékenységet végzett, amely miatt önhibáján kívül károsodott.

A Ptk. 6. §-a szerinti ún. „utaló magatartás” nem deliktualis felelősségi eset, hanem olyan szubszidiárius törvényi tényállás, melynek alkalmazására kivételesen akkor kerülhet sor, ha a felek között polgári jogi szerződés nem jött létre, ugyanakkor a másik fél nyomatékosan biztatta a jóhiszemű felet valamely magatartásra, ezért az ebből eredő hátrányok miatt - a kockázat megosztásával - a jogosult kártalanításra tarthat igényt (BDT 2005/6/72. számú eseti döntés).

Az üzleti viszonyokban abból kell kiindulni, hogy a felek szabadon bocsátkozhatnak szerződési (üzleti) tárgyalásokba és nem tartoznak felelősséggel a szerződés létrejöttének elmaradásáért, de külső harmadik személyekkel szemben azért sem, hogy mikor, kivel és milyen tartalommal kötnek érvényes szerződéseket. A saját gazdasági tevékenységének, üzleti tervei, elképzelései megvalósulásának kockázatát mindegyik fél maga viseli, a

rendes üzleti kockázattal együtt járó hátrány a másik félre nem hárítható át (Legfelsőbb Bíróság GK 14. számú állásfoglalás). A Ptk. 6. § alkalmazása csupán kivételes jellegű, mivel főszabály szerint a jogalanyok elsősorban maguk viselik magatartásuk kockázatát és a következmények áthárítására csak kivételesen kerülhet sor (EBH 2003/2/936. számú elvi határozat, BDT 2005/4/45., BDT 2010/5/78. számú jogeset).

A biztatási kár megállapításához szükséges törvényi feltételeket a felperes nem tudta bizonyítani. Arra hivatkozott, hogy a takarmányszállítási szerződés megkötésére alapos oka volt, nevezetesen az, hogy a bank hitelszerződést kötött az adóssal. Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy önmagában más jogalanyok szerződéskötése biztatásként nem értékelhető, jelentős összegre vonatkozó hitelszerződés éppen az adós fizetőképességével kapcsolatos kételyeket erősíti. Miután a pénzügyintézet bankszakmai szempontból a saját érdekei mentén vizsgálta meg, hogy köt-e szerződést az adóssal, hasonlóan a mezőgazdasági szakkérdésekben jártas szakcég felperesnek is, a saját érdekei, saját üzleti szempontjai alapján kellett döntenie arról, az adott gazdasági helyzetben szerződéses viszonyba lép-e az adóssal vagy sem.

Ha valaki célzott magatartásával másban valamely tény valósága iránt hitet ébreszt, és a másik e hite alapján kárt szenved, ezért a magatartás tanúsítója helytállni tartozik (BDT2001. 348. számú eseti döntés). A perbeli esetben az állapítható meg, hogy a bank semmilyen jognyilatkozatot nem tett a felperes irányába, a **B...** Kft. vagyoni helyzetére, tevékenységének biztonsággal várható nyereséges voltára nézve. Mivel ilyen közléssel a III. rendű alperes a felperes felé nem élt, így szándékos, célzott magatartás sem állapítható meg a bank oldalán, amelyre a felperes üzleti döntését alapos okkal alapíthatta volna.

A törvény szerint a kár megtérítésére csak az önhibáján kívül kárt szenvedett fél lehetne jogosult. Ezzel kapcsolatban jelentősége van annak, hogy az évtizedes szakmai tapasztalattal, kiterjedt ismeretekkel rendelkező felperes tudta, 2006.

- 12 -

januárjában alakult a **B...** Kft., amely két - ugyanezen tevékenység során veszteséget felhalmozó - cég vagyonát vásárolta meg, és ugyanezen tevékenység folytatására vállalkozott. A szerződéskötést röviddel megelőzően piacra lépő cég a tevékenységéhez hitelt vett fel, azt hitelből finanszírozza, törzstőkéje összesen 3.000.000,- Ft, és a gazdálkodás eredményessége nagyban függ attól, hogy a költségek 40-65 %-át adó takarmányt milyen áron szerzi be és a sertéshús ára miként alakul. Helyesen a saját üzleti döntése és kockázatvállalása volt a felperesnek, hogy ebben a helyzetben szerződést köt a **B...** Kft.-vel, ebben másnak, így a III. rendű alperesnek érdemi szerepe nem lehetett, erre figyelemmel a Ptk. 6. §-ára alapított igény mindenképpen alaptalan.

A felperes a IV. rendű alperes vonatkozásában a keresetében és a fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy a faktoring szerződés megkötésekor jogellenesen járt el, mert nem tájékoztatta a **B...** Kft. vagyoni helyzetéről és nem tagadta meg a faktoring szerződés megkötését, illetve az egyes számlák faktorálását.

A Hpt. 2. számú melléklet I/10.2.b. pontja szerint a faktoring lényegét tekintve a követelésnek az adós kockázata átvállalásával vagy anélkül történő megvásárlása, megelőlegezése. A faktoring szerződés a gyakorlatban atipikus illetve vegyes szerződés, amely a felek üzleti, szerződési céljától, szándékától függően a visszterhes

engedményezés, az adásvétel, illetve a pénzkölcsön, hitelviszony elemeit foglalja magában. A faktoringnak két alaptípusa van: a valódi faktoring esetén a faktor (hitelintézet) a hitelezőtől végleges jelleggel oly módon vásárolja meg az adóssal szembeni követelését, hogy a továbbiakban az engedményezett követelése későbbi behajtása a saját nevében és saját kockázatára történik. Nem valódi faktoring esetén viszont a hitelező az adóssal szembeni követelését oly módon engedményezi a faktorra, hogy a faktor a továbbiakban a követelést a saját nevében, de az engedményező hitelező kockázatára érvényesíti, hajtja be. Ezesetben a faktor nem vállalja át az engedményezett követelés behajthatatlanságának kockázatát, vagyis del credere kockázatot nem vállal. A faktorszerződés megkötésekor - a követelés engedményezésekor - a faktor hitelintézet ez esetben is (a valódi faktoringhoz hasonlóan) kifizeti a követelés mintegy 80-90 %-ának megfelelő összeget, abban az esetben azonban, ha utóbb a követelés behajthatatlannak bizonyul, az engedményező faktorálónak a faktorszerződés megkötésekor kapott összeget (a be nem hajtott részét) vissza kell fizetnie. A faktoring szerződésnek ez a változata dominánsan hitelügyleti, pénzkölcsön vonásokat mutat. A követelést engedményező ugyanis, az adóssal szembeni későbbi követelése lejárt előtt, a faktorszerződés megkötésekor készpénzben hozzájut a követelése 80-90 %-ának megfelelő összeghez, az így juttatott „pénzkölcsön” (hitel) megfizetésének biztosítékai a faktoráló kintlévőségei, a már esedékes vagy jövőben esedékessé váló számlakövetelése.

A felperes és IV. rendű alperes között ún. nem valódi faktoring ügylet jött létre, melynek lényege a hitelezés. A faktorálási jogviszony alanyai a felperes és a IV. rendű alperes voltak. A faktor üzletszabályzata szerint a faktorálás szempontjából döntő az ügyfél (vagyis a felperes) minősítése volt. Kitér a szabályzat arra is, hogy „a faktoring kapcsán az alapvető kockázatvállalás a szállító cash-flow-jára történik”,

- 13 -

Gf.I.30.412/2012/5. szám

nem kötelező jelleggel utal arra is, hogy figyelembe vehető ezen felül a „vevő fizetési kockázata (likviditási helyzete) is”. A faktoring szerződés 20. pontja is azt tükrözi, hogy a IV. rendű alperes, mint faktor a felperesre vonatkozó információt és dokumentációt volt jogosult beszerezni a **(III.rendű alperesi pénzügyi)** csoporthoz tartozó partnereitől. A faktor számára tehát a saját kockázatvállalása szempontjából valójában a felperes vagyoni helyzete számított. Az ügyletkötés előzményét ismertette a felperes a keresetlevél 3. oldalán, ahol előadta, a társaság likviditása nem tette lehetővé, hogy a 90 napos fizetési határidő alatt saját forrásból előfinanszírozzon más gazdasági társaságot, ezért „a szokásos módon” úgy határozott, a szállított takarmány ellenértékére vonatkozóan faktoring szerződést köt. Mivel a faktor szerződéskötéskori gondossága abban állt, hogy általánosságban a partner, jelen esetben a felperes teljesítőképességét, megbízhatóságát vizsgálja, ez a kötelezettsége nem terjedt ki a felperessel szerződött kötelezett vagyoni helyzetének vizsgálatára is, így jogszerűen járt el amikor a felperes által kötött takarmányszállítási szerződés létrejöttét követően három hét múlva faktorálási szerződést kötött. A faktornak semmi köze nem lehetett abban, hogy a felperes nem rövidebb határidő mellett, hanem 90 napos fizetési határidőt kikötve kötött szerződést a **B...** Kft-vel, mint ahogy a felperes döntése körébe tartozott az is, hogy több sertéshizlalóval köt-e szerződést, vagyis megosztja a kockázatot, vagy meghatározóan egyetlen partnerrel szerződik, tudva, hogy ez a kockázatot jelentősen megnöveli. A IV. rendű alperes szerződéskötéskori magatartása jogszerű volt, és nem áll okozati összefüggésben a

felperest ért kárral. A kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a faktoring szerződés megkötésének körében is - a rendelkezésre álló okiratokra tekintettel - helytállóan mellőzte a felperes által előterjesztett tanúbizonyítási indítványokat.

A IV. rendű alperes a saját üzleti érdekeit szem előtt tartva járt el a faktorálás során, a szerződés értelmében a faktorálás felfüggesztésére akkor volt jogosult, ha számára egyértelművé vált, hogy a további kockázatvállalás részéről nem indokolt. A faktor álláspontja szerint ez 2007. augusztus végén következett be, amikor felfüggesztette a faktorálást, majd felmondta a szerződést. A peradatokból megállapíthatóan 2007. áprilisában az adós fizetési nehézségei miatt kérte a banktól a hitel átütemezését, amire a III. rendű alperes hajlandó is volt. Ezt követően 2007. május 30-a után a B... Kft. által a cégbírósághoz benyújtott mérlegből mindenki láthatta a 2006. évi tevékenység eredményét, vagyis azt, hogy az addigi tevékenység veszteséges volt. Ebben a helyzetben a felperes 2007. júniusában levelet is intézett az adóshoz, de - ahogy eddig is - saját kockázatára dönthetett arról, hogy ebben a helyzetben továbbra is szállít takarmányt a B... Kft.-nek vagy sem. A perben csatolt **(szakértő személyneve)** szakértő által készített véleményből megállapítható volt, 2007. nyarán, őszén a takarmánygyártók kivártak, bíztak a felvásárlási árak emelkedésében, az adós taggyűlésén elhatározott 100 millió forintos tőkebevonás megvalósulásában, emiatt 2007. szeptemberéig egyetlen beszállító sem kezdeményezte a B... Kft. felszámolását. A takarmányárak emelkedése a szakértő szerint a megelőző időszakban „szédületes” mértékű volt, amit a felvásárlási árak - bár ebben bíztak a piac szereplői - követni nem tudtak. Az előbb kifejtettek is azt erősítik, hogy a felperes tisztában volt tevékenysége kockázatával és azt

- 14 -

felvállalta, ezért annak következményeit viselni tartozik. A tárgyalat bizonytalan gazdasági helyzetben nem volt elvárható a IV. rendű alperestől, hogy az adós jövőbeli gazdasági helyzetére nézve egyértelmű, magabiztos következtetésre jusson és felvállalva ennek minden kockázatát, a felperest már 2007. év elején, tavaszán a további takarmányszállítás megtagadására bírassa.

A IV. rendű alperes a faktorálási szerződés felmondásakor jogszerűen, és késedelem nélkül járt el. Az, hogy a felperes az adóstól követelését nem tudta behajtani, nem áll okozati összefüggésben a IV. rendű alperes magatartásával.

A III. rendű alperes és az adós közötti hitelszerződés felmondása jogszerűségének megállapítására a felperesnek keresetösségi joga nem áll fenn.

A szerződési szabadság alapján mindenki eldöntheti, nem csak azt, hogy köt-e, kivel és milyen tartalommal szerződést, hanem azt is, hogy azt milyen garanciák mellett teszi. Figyelemmel arra, hogy a felperes az adóssal a kölcsönszerződések megkötését követően kívánt szállítási szerződés kötni, jelzálogjog részére csak második ranghelyen kerülhetett bejegyzésre az adós ingatlanára, a szerződés megkötését megelőzően a felperesnek ezért azt is mérlegelnie kellett, hogy számára ez kielégítő biztosítékot nyújt-e.

Önmagában az az eljárás a III. rendű alperes részéről, hogy a kölcsönszerződésben szereplő biztosítékokból követelésének kielégítését megkísérelte az adóssal szemben a felmondást követően, a felperessel szemben jogellenes magatartásnak nem minősül.

A felperes arra is hivatkozott, hogy a III. rendű alperes felelőssége a Cstv. 33/A. §-ában foglaltak szerint megállapítható (ún. „árnyékvezetői” felelősség). A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezáltal a társasági vagy a keresetben meghatározott mértékben csökkent. A (3) bekezdés szerint az (1) bekezdés alkalmazásában a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

A törvény vezető tisztségviselőnek minősíti azt a személyt is, aki jogi értelemben nem volt vezető tisztségviselő, de ténylegesen meghatározta a gazdasági társaság vezetését (ún. árnyékvezető). Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, annak megítélése, mely személyek tekinthetők árnyékvezetőnek, a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak alapján e körben a bizonyítási kötelezettség a felperesen volt. Önmagában az a körülmény, hogy a III. rendű alperes a B... Kft.-hez nagyszámú kölcsönt helyezett ki, nem támasztja alá, hogy a B... Kft. napi üzletmenetéhez tartozó döntéseinek meghozatalában ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a III. rendű alperes a Cstv. 33/A. § (3)

- 15 -

Gf.I.30.412/2012/5. szám

bekezdésében foglaltak szerinti árnyékvezetőnek nem minősül, felelőssége ez okból sem áll fenn.

Az ítélet tábla a fenti indokolásbeli pontosítással, kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak szerint helybenhagyta.

A felperes pereszes lett, ezért a III-IV. rendű alperesek részére perköltség fizetésére köteles a Pp. 78. §-ában foglaltak alapján, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, valamint (5) bekezdés alapján megállapított ügyvédi munkadíjból áll.

S z e g e d , 2012. január hó 31. napján

Dr. Mátyóki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
előadó bírő

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró